

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Rákosi MÁTYÁS

Cím:

Börtön leveleiből

Forrás:

UJ VILÁG

1950 III/10

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

92

Hely

Rákosi letelezés

"1950"

Személy

Helyszám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapest székesfőváros házinyomdája 1941 — 9086

1/10

Rákosi Mátyás börtönleveleiből

A Szikra kiadásában, a Magyar Munkásmozgalmi Intézet szerkesztésében megjelent „A Rákosi-per” című könyv — a per teljes anyagát és érdekes dokumentumokat tartalmazó kötet. A könyv nyomán részletesen ismerjük meg a bírósági tárgyalások lefolyását, Rákosi Mátyás börtönéletét és a Szovjetunió közbenjárására történt kiszabadulásának körülményeit. Rákosi Mátyás börtönlevelei, az egykorú magyar és világsajtóból vett cikkek és adatok, külföldi tiltakozó levelek, egykorú plakátok, fényképfelvételek teszik igen értékesé a 600 oldalas könyvet. Az alábbiakban Rákosi Mátyás börtönleveleiből közlünk néhányat:

Budapest, 1927 január 18.

... A mama haláláról a tárgyalás előtti napon a Feri leveléből értesültem: a Gizi ugyanis úgy gondolta, hogy van elég bajom, s el akarta titkolni előlem s nem szólt róla. Nagyon lecsúszott, s mert tényleg éppen azokban a napokban volt más bajom is elég (január másodikán temették Németh István 24 éves asztalos, aki tüdővészben itt halt meg a rabkórházban, még akkor sem engedték szabadon, mikor már haldoklott, pedig a nem jogerős 22 hónapból 15-öt letöltött), napokig nem a tudtam s minden energiámat meg kellett feszítenem, hogy a tárgyalás a mi részünkről jól folyjon le, ami, úgy gondolom, sikerült is."

Budapest, 1927 március 16.

... Szívesen válaszolnék én is külön-külön levélben, de szegény ember vízzel főz. Azzal biztatnak, hogy még csak két-három kis esztendő, s akkor írhatok annyi levelet, amennyit akarok. (Az ilyen hosszú fegyházbüntetésnél ugyanaz áll, mint a

házasságnál: csak az első hét esztendő nehéz.) Az idő gyorsan telik és már csak hét esztendő van hátra, akkorra a Pali egész jól fog angolul beszélni...

En is javában gyúrom az angol Toussaint—Langenscheidt-ot: ha nem leszek lusta, akkor augusztus elsején készen leszek vele s akkor a franciát veszem elő. Ha tudnám, hogy meddig kell ülnöm, valami exotikus nyelvekre, kínai vagy indiaira vetném magam, mert úgy látom, hogy az agyam még tőrhetően fogékony; remélhetőleg erre nem kerül a sor. Több, mint egy fél évig filozófiával foglalkoztam, de nem nagyot profitáltam belőle. Egyébként nyugodtan és türelemmel nézek a jövőbe..."

Budapest, 1927 június 8.

... Mosolyogtam, mikor örültél a levelemből kiáramló nyugodt kedélynek. Tudod, én úgy vagyok, hogy néha nagyokat mérgelődöm s erre, elhiheted, gyakran van okom s néha ez a leveleimen is meglátszik: de nagyban és egészben én „mintaszerrűn” bírom ezt a magánzárkát és vidékét; én ültem már másokkal s tudom, hogy mások néha az én helyemben a falra másztak volna; ezért hát légy nyugodt, ha a jövőben hébe-korba kissé idegesebben írok. Ugyanez áll az egészségemre; az utolsó hetekben meglehetősen rosszul alszom, de ennek főleg az események voltak az okai s most, hogy a dolgok kezdenek újra jórafordulni, valószínű, hogy az álom is megjavul. Általában: a legközelebbi 15 évre garantálok magamért, nem akarok

túlozni, azért nem mondok magasabb számot."

Budapest, 1927 június 23.

... Örülök, hogy megjelent a cikked s ha buzdításra van szükséged, hát éntőlem ezt kaphatsz eleget. Egyike a kevés dolgoknak, amiket bának, az, hogy olyan lusta voltam s olyan keveset írtam, amíg módomban volt s kevés fogadalmaim egyike, hogy többet fogok írni, ha módomban leszek... Gazdasági információidról, amikre már írtam, hogy jók és érdekelnek, főleg a külkereskedelmi számok, mely országok felé, hová irányult az Angliától visszavont megrendelés stb. Az utolsó három hónapban ismétellen drukkoltam, hogy háborúra kerül a sor; a „drukk” azért volt, mert féltem, hogy nekem azalatt ülni kell s a tettvágy megől. Azt hiszem azonban, hogy háború hamarosan mégsem lesz. Mindenesetre nem ártott kicsit az öklöt megmutatni."

Kedves Zolti,

örömmel nyugtázom május 28-i és június 3-i leveleidet; mindkettőnek nagyon örültem. Nagyon kedves dolog, hogy vársz rám. Te is voltál hasonló helyzetben s tudod, hogy ilyenkor az ember meglehetősen ideges. Ezért kérek, hogy légy szíves és informálj engem, vagy legalábbis Gizit, hogy azok a kicserélési hírek, amiket minden oldalról hallok, milyen reményekre jogosítanak. Tudod, itt, amióta le vagyok tartóztatva, nem múlt el év, hogy két-három, többé-kevésbé határozott formájú kicserélési terv ne merült volna fel és ne foszlott volna szét s én, aki szeretek a dolgoknak a szemébe nézni, most is tudni akarom, hogy hányadán állok. A könyveimet újra vizsgálkaptam s most olvasok. Tavaly kértem egy orosznyelvű, lehetőleg illusztrált földrajz-könyvet a Szovjetunióról, olyat, amelyet az ottani középiskolákban használnak; ha nincs más dolog, küldd el most. A híreidet nagy érdeklődéssel és örömmel olvasom; ha már én tespedek, legalább az a vigaszom, hogy a többi jól halad. Meg aztán ebben a rettenetes egyhangúságban minden nagyon jól esik, ami az ember gondolatát másra tereli. Ebből a szempontból nagyon kedvesek feleséged sorai is... Feri még nem válaszolt: átadtad neki is a leveletem? Felőlem Gizi lesz szíves írni: itt csak annyit, hogy változatlanul jól-rosszul vagyok. Az ismerősöket mind üdvözlöm; írd a jövőben is róluk. Neked, feleségednek s a kislfiúnak, meg Feriéknek minden jót kívánok. Szervusz!

MÁTYÁS.

PÁNYIN és az Andris-mozdony

Két kislfi fut a nagy bérházak közül a tér felé. Hatalmas iskolatáska a hátukon. Első osztályosok lehetnek. A zömökebbik méltatlankodva áll meg a járda szélén. A vékonyabb csontú erőteljes mozdulatokkal kezdi taszigálni zömökebb társát.

— Ne légy undok, Andris, ma te vagy a mozdony — én vagyok Pányin. Szedd ki a könyveket a táskádból, oda fogok fűteni.

A könyvek, füzetek átvándorolnak a vékony csontú táskájába, és hosszú fűtyszóra lassan megindul a „szerelvény”. A kis szöke „Pányin” széles,

komoly mozdulatokkal lapátolja sapkájából szénélelőltetett homokot a táskakazánba, pajtása pedig zakatolva, összerántott szemöldökkel robot előre. 424-es mozdonyhoz illő komolysággal kanyarodik be a tér sarkán, azután vizet vesz fel egy fénylőrűgyű vadgesztenyefa lehajló ágából. Padok, lámpaoszlopok, azaz hogy falvak, hegyek, erdők között robnak, a sarkon álló rendőr karja a szemafór. A téren játszó gyerekesreg úgy áll meg a „szerelvény” láttára, mint ha sorompó ereszkedett volna elé.

Már ötödször kerülnek meg

a tere, amikor a kis szöke „Pányin” nyugodt mozdulattal kezdőállásba tolja a gőzregulátort és a „gép” prűszkőve, dohogva megáll.

— Na, megvolt az öt-száz kilométer — mondja a gépész —, gyerünk haza Andris!

— Holnap rekordot javítunk! — fúj nagyokat az Andris-mozdony.

— Nem rekordot, hanem túteljesítjük a normát! — inti le fölényesen a másik és a két kis „500-as” bol-dog fűtőrésszel tünik el a tér másik oldalán. A márciusi szél vonatfűtőt repít felénk a Keleti pályaudvar felől.

(kádé)